

MASARYKOVA UNIVERZITA

Úskalí tvorby a implementace vnitrouniverzitních předpisů v oblasti duševního vlastnictví a transferu technologií

Eva Janoušková
9. října 2012

Obsah

- Funkce univerzity
- Význam a podmínky transferu technologií
- Vnitrouniverzitní předpisy v oblasti DV a TT

Funkce univerzity a šíření výsledků VaV

- základní role univerzity jsou:
  - vzdělávání
  - výzkum a vývoj
  - **šíření získaných výsledků a vědomostí**
- jedním ze způsobů, jak zajistit šíření výsledků VaV do praxe, může být jejich cílený přenos z univerzitního prostředí směrem „ven“ - tzv. **transfer technologií**
- proto vzniklo **Centrum pro transfer technologií MU**

Transfer technologií

- **přenos** výsledků výzkumu a vývoje do praxe
- **proces** převádění různých technologií (hl. technických řešení a vědeckovýzkumných poznatků a zkušeností) z univerzitního prostředí směrem do praxe a naopak
- **příklady transferu technologií (a znalostí):**
  - zveřejnění (publikace, přednáška, konference...)
  - poskytování služeb a konzultací
  - výzkum na zakázku (tzv. kontrahovaný výzkum)
  - prodej nebo poskytování práv k užívání (licence)
  - vznik spin-off společností

Co lze na univerzitách transferovat?

- předměty **průmyslového vlastnictví**, např.:
  - technická řešení - vynálezy (především chráněné)
  - ochranné známky
- jiné **hmotné výsledky** výzkumu a vývoje, např.:
  - biologický materiál (nepatentovatelný)
- jiné **nehmotné výsledky** výzkumu a vývoje, např.:
  - obchodní tajemství
  - know-how

Jak může transfer technologií probíhat?

- **neformálně**
- **formálně** na základě smluv
  - licence, material transfer agreements, confidentiality agreements, research agreements
  - vyjednávání by mělo probíhat prostřednictvím specializovaných pracovišť na výzkumných institucích (na MU Centrum pro transfer technologií)

Podmínky pro transfer technologií - interní

- **zájem a podpora vedení** univerzity/fakult
- **existence univerzitních předpisů a norem** souvisejících s ochranou duševního vlastnictví a s jeho nakládáním (transferem)
- **dostupnost finančních prostředků** na ochranu IP, příp. na další potřebné první kroky související s komercializací (transferem)
- **motivace a zájem zaměstnanců** a studentů univerzity
- **výkonné pracoviště pro zajištění aktivit** souvisejících s nakládáním s výsledky výzkumu a vývoje

Podmínky pro transfer technologií - externí

- spolupráce na **regionální** úrovni (město, kraj, regionální centra transferu technologií...)
- spolupráce na **mezinárodní** úrovni
  - osobní či zprostředkovaná
  - členství v profesních organizacích TT
  - konference, veletrhy, workshopy
- **dostupnost finančních zdrojů** na ochranu IP a další aktivity související s podporou komercializace a transferu technologií na regionální/národní/mezinárodní úrovni

Vnitrouniverzitní předpisy v oblasti DV a TT

- množství vnitřních předpisů a hloubka ošetřované problematiky je závislá na mnoha faktorech, např.:
  - potřebě univerzity se danou problematikou zabývat
  - lidských zdrojích, které se mohou problematice pečlivě věnovat (TT lidé, právníci, ekonomové)
  - poskytovatelích dotací, kteří často vnitřní normy tohoto typu vyžadují
  - především však na **negativních případech**, které se v souvislosti s TT, ochranou DV, komercializací apod. na univerzitě staly (většinou s dopadem)

Vnitrouniverzitní předpisy v oblasti DV a TT

- ☞ forma a název předpisů odpovídají zvyklostem univerzity - na MU např. Směrnice rektora, Pokyn kvestora, Metodický pokyn konkrétního pracoviště:
  - ☞ Směrnice rektora č. 8/2009 **Duševní vlastnictví na Masarykově univerzitě**
  - ☞ Pokyn kvestora č. 14/2010 **Oceňování a evidence duševního vlastnictví na Masarykově univerzitě**
  - ☞ Metodický pokyn Centra pro transfer technologií **Založení spin-off společností Masarykovy univerzity**

Vnitrouniverzitní předpisy v oblasti DV a TT 1/2

- ❏ **základní zásady** pro tvorbu těchto předpisů:
  - ❏ uvědomit si, komu (jaké cílové skupině) je předpis určen (vědec X úředník na rektorátu/děkanátu)
  - ❏ dobře definovat ošetřovaný problém
  - ❏ vyvstane-li problémů více, neodbíhat od problému hlavního, často je výhodnější vytvořit samostatný předpis
  - ❏ vždy spolupracovat s odborníky
  - ❏ dodržovat zákony
  - ❏ vzniklý dokument vždy konzultovat s těmi, kdo jej budou používat a kterých se týká (tajemníci fakult, EO apod.)
  - ❏ respektovat univerzitní (akademické) prostředí, tj. mít zdravě na paměti hlavní poslání univerzity (TT a péče o DV je něco nového, agenda přináší všem práci navíc a výsledky jsou často nejisté 😊)

Vnitrouniverzitní předpisy v oblasti DV a TT 2/2

- ❏ dobře vnímat a rozumět „politickému“ prostředí univerzity, tj. „neprorážet hlavou zed“, navíc s odstupem času lze problém vidět i jinak, v širším kontextu“
- ❏ držet se zásady „méně je více“ přestože např. víte, že se některé činnosti dějí jinak, než by se dít měly a nedaří se je do vnitřního předpisu dostat
- ❏ inspirovat se při tvorbě vnitřních předpisů jinde, ale dokumenty nepřejímat jako celek (každá univerzita je jiná – i v jednom státě, v zahraničí jiné zákony, právo apod.)
- ❏ nedomnívat se, že tvoříme dokument dokonalý, konečný a dále neměnný
- ❏ dokument je však třeba vytvořit vždy, v jakékoli podobě – minimálně je to návrh k další diskuzi

Úskalí tvorby vnitřních předpisů v oblasti DV a TT

- ❏ = **nedodržování základních zásad** pro tvorbu těchto předpisů

Úskalí implementace vnitřních předpisů DV a TT

- předpis dostatečně neobhájí svoji existenci
- předpis nadměrně vybočuje z dosavadní praxe a zvyklostí
- předpis je nesrozumitelný/složitý na pochopení
- předpis je příliš obsáhlý
- předpis odkazuje na mnoho jiných souvisejících předpisů (uniká podstata)
- předpis neobsahuje jasně stanovená práva a povinnosti, příp. sankce za jejich porušení
- není zjevný subjekt pověřený výkladem předpisu
- nedošlo k proškolení uživatelů - chybí „návod k použití“

Činnost Centra pro transfer technologií MU

- iniciace a řízení projektů transferu technologií
- příprava a řízení smluvních (vč. licenčních) vztahů
- tvorba a správa patentového portfolia, účetní agenda DV
- PR v oblasti výzkumu, vývoje a inovací a TT
- vzdělávání v oblasti duševního vzdělávání, podnikání a TT
- tvorba budoucích příležitostí, **tvorba vnitřních předpisů**
- metodické řízení TT na MU, odpovědnost za koncepci a rozvoj spolupráce s aplikačními partnery na MU
- administrativa + ekonomická agenda samostatného HS
- strategický management pracoviště

Masarykova univerzita

Centrum pro transfer technologií

Žerotínovo nám. 9

601 77 Brno

RNDr. Eva Janouškovcová, Ph.D., LL.M.

tel.: +420 549 49 4654

e-mail: janouskovcova@ctt.muni.cz